

Звіт про участь КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» в міжнародних програмах і проектах у 2017 році

№ з/п	Назва програми, проекту	Засновники	Терміни реалізації	Мета	Завдання	Учасники	Відповідальні
1.	Навчально-методичний комплекс «Культура добросусідства» у межах реалізації Міжнародного проекту «Сприяння розвитку міжкультурної освіти в Україні»	OSCE, посольство Норвегії, Міністерство освіти і науки України	2014 – 2018	<ul style="list-style-type: none"> • формування громадянської ідентичності дитини, яка повинна вирости патріотом України й з повагою ставитися до різних людей, які її оточують 	<ul style="list-style-type: none"> • упровадження у навчально-виховний процес закладів загальної середньої освіти інтегрованого курсу виховної спрямованості «Культура добросусідства»; • забезпечення системного підходу до проведення цілеспрямованої роботи з формування соціальної компетентності людини в цілому (у тому числі громадянської, здоров'язберезувальної, інформаційної, комунікативної тощо) й однієї з її складових – толерантності у всіх учасників навчального виховного процесу 	<ul style="list-style-type: none"> • педагогічні працівники закладів дошкільної та загальної середньої освіти; • вихованці закладів дошкільної освіти, учні закладів загальної середньої освіти 	Ротфорт Д.В.

Результати реалізації

- Проект «Культура добросусідства» реалізується у 29 районах, містах, ОТГ області (Балаклійський (1 навчальний заклад), Богодухівський (2), Великобурлуцький (3), Вовчанський (2), Дергачівський (4), Зміївський (5), Золочівський (3), Ізюмський (1), Кегичівський (2), Красноградський (2), Куп'янський (3), Лозівський (1), Нововодолазький (4), Чугуївський (3), Харківський (10), Шевченківський (2) райони області, м. Куп'янськ (2), м. Люботин (4), м. Первомайський (2), м. Чугуїв (2), Мерф'янська ОТГ (3), Індустріальний (3), Київський (2), Московський (3), Немишлянський (2), Новобаварський (1), Слобідський (1), Холодногірський (2), Шевченківський (2) райони м. Харкова. Усього 75 закладів освіти.

- Підготовлено 110 педагогів до впровадження курсу «Культура добросусідства» в освітній процес закладів дошкільної та загальної середньої освіти області.

- У 2016/2017 навчальному році підготовлено робочі зошити для учнів 2-х класів «Місце, де ми живемо. Харківщина» для навчання

№ з/п	Назва програми, проекту	Засновники	Терміни реалізації	Мета	Завдання	Учасники	Відповідальні
<p>спецкурсу «Культура добросусідства».</p> <ul style="list-style-type: none"> У 2017 році оновлено робочий зошит для 1-го класу, підготовлено матеріали для робочого зошиту для 3-го класу. Проведено практичний семінар для педагогічних працівників, які впроваджують курс виховної спрямованості «Культура добросусідства» у закладах дошкільної та загальної середньої освіти Харківської області за темою «Культура добросусідства: перші кроки впровадження» (17.11.2016, 55 учасників). Створено творчі групи з вихователів і класних керівників для розробки програм і методичних посібників. <p>Проведено спецкурс-тренінг для вчителів початкових класів «Розвиток громадянської освіти в школах України через розробку та пілотування спеціальних курсів та модулів» (23 – 28.10.2017, 26 учасників).</p>							
2.	Міжнародний проект «Сприяння освіті. Програми «Навчання через дію», «Безмежний світ гри з LEGO»	Компанія LEGO Foundation (Програма «Сприяння освіті») Міністерство освіти і науки України	2013 – 2018	<ul style="list-style-type: none"> упровадження в навчально-виховний процес закладів дошкільної освіти технології LEGO-конструювання 	<ul style="list-style-type: none"> розкриття та розвиток внутрішнього потенціалу дитини, формування її цілісного світогляду; розширення орієнтування в системі сенсорних еталонів; збагачення ігрового досвіду засобами конструктора LEGO 	<ul style="list-style-type: none"> педагогічні працівники та вихованці закладів дошкільної освіти, навчально-виховних комплексів обласного підпорядкування 	Остапенко А.С. Капустіна Н.О.
<p>Результати реалізації</p> <ul style="list-style-type: none"> Проект «Сприяння освіті. Програми «Навчання через дію», «Безмежний світ гри з LEGO» реалізується у 20 районах, містах області (Балаклійський (2 навчальні заклади), Валківський (1), Дергачівський (2), Зміївський (2), Красноградський (1), Лозівський (1), Первомайський (1), Харківський (1) райони області, м. Лозова (2), м. Чугуїв (1), Індустріальний (2), Київський (2), Московський (2), Немишлянський (1), Новобаварський (1), Основ'янський (1), Основ'янський (1), Слобідський (1), Холодногірський (1), Шевченківський (2) райони м. Харкова) та 5-х навчально-виховних комплексів обласного підпорядкування (Комунальні заклади «Харківський спеціальний навчально-виховний комплекс», «Спеціальний навчально-виховний комплекс I-II ступенів № 2», «Харківський спеціальний навчально-виховний комплекс I-II ступені № 7», «Харківський санаторний навчально-виховний комплекс № 13» Харківської обласної ради), 11), «Нововодолазький санаторний навчально-виховний комплекс» Харківської обласної ради Усього 33 заклади освіти. Для учасників проекту «Сприяння освіті» протягом 2017 року проведено заходи, де педагоги закладів дошкільної освіти отримали знання та практичні навички щодо розвитку у дітей дрібної моторики рук, мислення, пам'яті, уяви, конструкторських здібностей; формуванню сенсорних еталонів, правильного та швидкого орієнтування в просторі, навичок співпраці в команді, почуття впевненості в собі, соціалізації дитини; втіленню в життя задумів дошкільників, умінню будувати і фантазувати та бачити кінцевий результат своєї роботи. Для керівників закладів-учасників проекту «Сприяння освіті, проведено: інформаційну зустріч (29.05.2017); семінар для адміністрації (26.09.2017) (охоплено 33 особи). У 2017 році проведено 2 семінари-тренінги для педагогічних працівників (охоплено 20 осіб). Проведені зустрічі з тренером LEGO Foundation, менеджером освітніх проектів Пером Хавгааром, Королівство Данія (27-29.03.2017). У рамках візиту відбулись візити до 							

№ з/п	Назва програми, проекту	Засновники	Терміни реалізації	Мета	Завдання	Учасники	Відповідальні
<p>Валківського ДНЗ «Веселка» та ДНЗ № 150 м. Харкова, на базі СНВК № 7 тренером проведено два тренінги «Педагогіка гри» для учасників проекту Харківської та Дніпропетровської областей (охоплено 30 осіб).</p> <ul style="list-style-type: none"> • З метою обміну досвідом між учасниками проекту та висвітлення результатів його впровадження щомісячно виходить ЛЕГО-вісник у електронному вигляді. • Усі заклади освіти області отримали парціальну програму «Безмежний світ гри з LEGO» від компанії LEGO Foundation. 							
3.	Міжнародний проект «Освіта для сталого розвитку в дії» (Україна – Швеція)	БО «Вчителі за демократію та партнерство» (Україна), «Глобальний план дій» (Швеція), Шведська агенція з питань міжнародного розвитку (SIDA)	2014 – 2017	<ul style="list-style-type: none"> • формування в дітей моделей поведінки, звичок, стилю життя, що відповідають потребам сталого розвитку людства 	<ul style="list-style-type: none"> • розвиток у дошкільників відповідального екологічного ставлення до природного довкілля, ціннісного ставлення до природи; • формування навичок соціально-визнаної, екологічно-, економічно- й соціально доцільної поведінки у вихованців; • збагачення досвіду дітей щодо пошуково-дослідної діяльності, здатності застосовувати отримані знання на практиці, створення довгострокових перспектив соціальної інтеграції 	<ul style="list-style-type: none"> • педагогічні працівники та вихованці закладів дошкільної освіти, навчально-виховних комплексів 	Остапенко А.С., Капустіна Н.О.
<p>Результати реалізації</p> <ul style="list-style-type: none"> • Проект «Освіта для сталого розвитку в дії» реалізується у 21 районі, місті та громаді області (Балаклійський (2 навчальні заклади), Барвінківський (1), Валківський (1), Дергачівський (1), Зміївський (2), Золочівський (1), Красноградський (1), Лозівський (1), Шевченківський (1) райони області, м. Ізюм (1), м. Куп'янськ (1) м. Первомайський (1), Старосалтівська (1) територіальна громада, Індустріальний (2), Київський (3), Московський (1), Немишлянський (1), Новобаварський (1), Слобідський (1), Основ'янський (1), Шевченківський (1) райони м. Харкова. Усього 26 закладів освіти. • У 2016/2017 навчальному році працював тимчасово творчий колектив за темою «Упровадження ідей освіти для сталого розвитку в закладах дошкільної освіти Харківської області» для вихователів, вихователів-методистів, які пройшли тренінгові навчання, основною метою якого є обмін ефективним педагогічним досвідом (22 особи). 							

№ з/п	Назва програми, проекту	Засновники	Терміни реалізації	Мета	Завдання	Учасники	Відповідальні
<ul style="list-style-type: none"> Педагоги Харківщини взяли участь у презентації та зустрічі з авторами-розробниками програми «Дошкільнятам освіта для сталого розвитку» для дітей 4-го року життя на базі Інституту педагогіки НАПН України (27.06.2016, 16.09.2016). Під час заходу учасники отримали практичні поради й рекомендації щодо впровадження ідей освіти для сталого розвитку; ознайомились із посібниками для педагогів з описом моделей роботи з дітьми у рамках програми, методичними рекомендаціями й комплектами дидактичних матеріалів. 							
4.	Міжнародний проект «Мнемотехніка: технологія ефективного засвоєння інформації в умовах сучасної освіти (авторська технологія Г. Чепурного)»	Асоціація розвитку творчої особистості «ВАРТО», Центр освітніх технологій «Школа ейдотехніки» (Україна), Асоціація педагогів «Інноваційна школа» (Молдова)	2015 – 2017	<ul style="list-style-type: none"> упровадження в навчально-виховний процес закладів дошкільної освіти технології мнемотехніки 	<ul style="list-style-type: none"> розкриття ролі мнемотехніки у засвоєнні інформації для дітей дошкільного віку; висвітлення шляхів удосконалення мовлення, пам'яті дошкільників за допомогою мнемотехніки; формування в педагогів умінь використовувати прийоми мнемотехніки в організації мовленнєвої діяльності 	<ul style="list-style-type: none"> педагогічні працівники та вихованці закладів дошкільної освіти, навчально-виховних комплексів 	Остапенко А.С., Капустіна Н.О.
Результати реалізації <ul style="list-style-type: none"> Проект «Мнемотехніка: технологія ефективного засвоєння інформації в умовах сучасної освіти (авторська технологія Г. Чепурного)» реалізується у 8 районах, містах області (Дергачівський (5 навчальних закладів), Лозівський (1), Шевченківський (1) райони області, м. Ізюм (1), м. Куп'янськ (1) м. Лозова (1), м Чугуїв (1) Шевченківський (1) райони м. Харкова). Усього 12 закладів освіти. Проведено навчальний авторський семінар-практикум Чепурного Г., президента Асоціації розвитку творчої особистості «ВАРТО», керівника Центру освітніх технологій «Школа ейдотехніки» для вихователів, вихователів-методистів закладів дошкільної освіти, навчально-виховних комплексів регіону «Мнемотехніка: технологія ефективного засвоєння інформації в умовах сучасної освіти» (за ініціативи ТОВ «Мандрівець» у рамках співпраці з Асоціацією розвитку творчої особистості «ВАРТО» (98 осіб)). У 2016/2017 навчальному році працював тимчасово творчий колектив під керівництвом Г. Чепурного за темою «Мнемотехніка – новітня технологія ефективного засвоєння інформації в умовах сучасної освіти» з метою забезпечення навчально-методичного супроводу впровадження технології мнемотехніки в закладах дошкільної освіти області (16 осіб). Результати реалізації проекту висвітлено під час проведення постійно діючого семінару (у формі вебінару) для вихователів, музичних керівників, вчителів-дефектологів, інструкторів з фізичної культури закладів дошкільної освіти області та інтернатних навчальних закладів (05.04.2017, 52 особи). Заклади дошкільної освіти області – учасники проекту забезпеченні навчально-методичним посібником «Мнемотехніка: технологія ефективного засвоєння інформації в умовах сучасної освіти». 							

№ з/п	Назва програми, проекту	Засновники	Терміни реалізації	Мета	Завдання	Учасники	Відповідальні
5.	Міжнародний проект «Програма з основ соціальної і фінансової освіти дітей дошкільного віку «Афлатот»	Міжнародна фундація «Aflatoun International» (Нідерланди), Міністерство освіти і науки України	2015 – 2017	<ul style="list-style-type: none"> • упровадження в навчально-виховний процес закладів дошкільної освіти основ соціальної та фінансової освіти дітей 	<ul style="list-style-type: none"> • створення довгострокових перспектив соціальної інтеграції; • формування навичок соціальної участі дошкільників; • забезпечення реалізації прав та розширення можливостей дітей дошкільного віку 	<ul style="list-style-type: none"> • педагогічні працівники закладів дошкільної освіти; • вихованці закладів дошкільної освіти та їхні батьки 	Капустіна Н.О.
<p>Результати реалізації</p> <ul style="list-style-type: none"> • Проект «Програма з основ соціальної і фінансової освіти дітей дошкільного віку «Афлатот» реалізується у 5 закладах освіти області: Ульянівському дошкільному навчальному закладі (дитячий садок) загального типу комунальної власності Ульянівської сільської ради Богодухівського району Харківської області, Лозівському дошкільному навчальному закладі (ясла-садок) № 8 «Дзвіночок» Лозівської міської ради Харківської області, Комунальних закладах «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 453», «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 36», «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 80 Харківської міської ради». • Вихователі закладів дошкільної освіти – учасників проекту взяли участь у Всеукраїнському науково-практичному семінарі «Шляхи оптимізації взаємодії педагогів закладів дошкільної освіти та батьків вихованців у реалізації проекту «Афлатот» (07.06.2017). • Результати впровадження проекту висвітлено на науково-практичній конференції (у формі вебінару), присвяченій Всеукраїнському Дню дошкілля (22.09.2017). Проект сприяв формуванню у дошкільників основ соціальної та фінансової грамотності (самопізнанню дитини та розвитку впевненості в собі, обізнаності дітей з їх правам і обов'язкам, навчанню заощаджувати та витратити, плануванню бюджету, дитячій соціальній і фінансовій ініціативі); налагодженню партнерської взаємодії педагогів з родинами вихованців. <p>У 2016/2017 навчальному році заклади дошкільної освіти поповнили розвивальні предметно-ігрові середовища дидактичними іграми економічного спрямування для дітей різних вікових груп.</p>							
6.	Міжнародний проект «Садочок – простір дружній до дитини» (у межах Всеукраїнського проекту «Створення безпечного та	Міжнародний Дитячий фонд «UNICEF», Національний Університет «Києво-Могилянська Академія», Всеукраїнський фонд	2016 – 2017	<ul style="list-style-type: none"> • створення безпечного інклюзивного середовища в дитячих колективах шляхом розвитку життєвих навичок, які 	<ul style="list-style-type: none"> • забезпечення умови для створення спільноти дітей, де кожного поважають і цінують, де панує позитивне ставлення до відмінностей та атмосфера взаємної підтримки; • розвиток компетенції 	<ul style="list-style-type: none"> • педагогічні працівники закладів дошкільної освіти, навчально-виховних комплексів; • вихованці закладів дошкільної освіти, навчально-виховних комплексів та їхні батьки 	Остапенко А.С. Капустіна Н.О.

№ з/п	Назва програми, проекту	Засновники	Терміни реалізації	Мета	Завдання	Учасники	Відповідальні
	інклюзивного середовища у дошкільних навчальних закладах у східних областях України»)	«Крок за кроком»		сприяють розвитку спільноти, розумінню і цінуванню багатоманітності, толерантного ставлення до відмінностей, попередження проявів упереджень і дискримінації	педагогів закладів дошкільної освіти щодо організації та проведення дружнього до дитини та інклюзивного навчання, у тому числі щодо розвитку позитивної самооцінки, навчання дітей, як виражати свої почуття, справлятися зі стресом та емоціями, важливості самостійної гри, вирішенню конфліктів і протидії цькуванню; <ul style="list-style-type: none"> • поліпшення життєвих навичок батьків через навчальні заняття щодо позитивної комунікації з дітьми, діалогу та взаємодії з закладами дошкільної освіти; • створення в закладах дошкільної освіти емоційно безпечного та комфортного інклюзивного середовища для навчання та виховання дітей 		

Результати реалізації

• Проект «Садочок – простір дружній до дитини» реалізується у 45 районах, містах і громадах області (Балаклійський (7 навчальних закладів), Барвінківський (3), Близнюківський (5), Богодухівський (4), Борівський (3), Валківський (3), Великобурлуцький (2), Вовчанський (5), Дворічанський (3), Дергачівський (8), Зачепилівський (2), Зміївський (3), Золочівський (3), Ізюмський (5), Кегичівський (2), Коломацький (1), Красноградський (4), Краснокутський (1), Куп'янський (2), Лозівський (2), Нововодолазький (3), Первомайський (4),

№ з/п	Назва програми, проекту	Засновники	Терміни реалізації	Мета	Завдання	Учасники	Відповідальні
<p>Печенізький (1), Сахновщинський (1), Харківський (11), Чугуївський (4), Шевченківський (1) райони області, м. Ізюм (10), м. Куп'янськ (3), м. Лозова (9), м. Люботин (2), м. Первомайський (4), м. Чугуїв (5), Мереш'янська (2), Старосалтівська (1), Чкалівська (1) територіальні громади, Індустріальний (10), Київський (9), Московський (10), Немишлянський (3), Новобаварський (5), Основ'янський (3), Слобідський (7), Холодногірський (3), Шевченківський (3) райони м. Харкова). Усього 183 заклади освіти.</p> <ul style="list-style-type: none"> • У 2016/2017 навчальному році проведено 21 навчально-практичний семінар для педагогів закладів дошкільної освіти за темою «Садочок – простір дружній до дитини» (охоплено 549 осіб). Педагогічні працівники підвищили свій рівень знань з інклюзивного навчання, реалізації педагогіки партнерства між дитиною, вихователем та батьками. • Усі заклади освіти отримали Ляльку для роботи з дітьми та навчально-методичний посібник «Доброго ранку: ми раді, що ви тут» (практика проведення ранкових зустрічей). • Визначено 10 опорних ДНЗ, яким надавалась наставницька підтримка тренерами. • У рамках проекту проведено навчальні заняття для батьків щодо поліпшення їхніх життєвих навичок діалогу, взаємодії з дітьми, з закладами дошкільної освіти. 							
7.	Міжнародний проект зі створення універсального онлайн посібника з медіа-грамотності «Медіа Навігатор»	Міністерство закордонних справ Федеративної Республіки Німеччини, Міжнародна мережа журналістів і медіа-ініціатив ЄС і Східної Європи (Німеччина), Інститут міжнародних відносин в галузі культури (Німеччина), Академія української преси (Україна) «Детектор медіа» (Україна)	2016 – 2017	<ul style="list-style-type: none"> • створення спільноти практиків в області медіа-грамотності з країн Східної Європи і Євросоюзу 	<ul style="list-style-type: none"> • обмін досвідом і створення розрахованої на довгу перспективу міжнародної спільноти експертів у галузі медіаграмотності; • розробка кейсів (практичних вправ) для формування медіаграмотності громадян різного віку (діти, підлітки, дорослі) та їх апробація; • створення тулкіта з медіаграмотності, розташованого у відкритому доступі в мережі Інтернет 	<ul style="list-style-type: none"> • завідувач кафедри методики навчання мов і літератури Харківської академії неперервної освіти Дегтярьова Г.А. 	Дегтярьова Г.А.

№ з/п	Назва програми, проекту	Засновники	Терміни реалізації	Мета	Завдання	Учасники	Відповідальні
<p>Результати реалізації</p> <ul style="list-style-type: none"> Розроблено низку вправ для формування медіаграмотності громадян різного віку (діти, підлітки, дорослі), які увійшли до тулкіта, здійснено їх апробацію. Створено розташований у відкритому доступі в мережі Інтернет (https://medianavigator.org/) тулкіт із медіаграмотності, який містить практичне керівництво для розвитку навичок та ідей медіаграмотності в російськомовному співтоваристві; На обласній науково-практичній конференції «Практична медіаосвіта: навчання основ медіаграмотності» (29.11.2017) «Media Navigator» презентовано вчителям закладів загальної середньої освіти, вихователям закладів дошкільної освіти, бібліотекарям, практичним психологам, які є учасниками регіональної Програми дослідно-експериментальної роботи «Науково-методичні засади впровадження медіаосвіти в систему роботи навчальних закладів Харківської області» на 2012-2018 рр. (95 учасників). Досвід впровадження медіаосвіти в навчальних закладах Харківської області презентовано в Берліні (03-05.11.2011). 							
8.	<p>Всеукраїнська програма освіти для демократичного громадянства в Україні «Демократична школа»</p>	<p>Європейський Центр імені Вергеланда, Міністерство освіти і науки України, Рада Європи та Міністерство закордонних справ Королівства Норвегія</p>	<p>2016 – 2017</p>	<ul style="list-style-type: none"> підтримка системних реформ у сфері загальної середньої освіти в Україні через пропагування освіти для демократичного громадянства і прав людини 	<ul style="list-style-type: none"> підтримка демократизації та децентралізації шкільного врядування; сприяння розвитку демократичного середовища в школі на засадах цінностей прав людини і культурної багатоманітності, демократичної участі, рівності, поваги до людської гідності та мирного співіснування; сприяння реальному державно-громадському партнерству; спрямування освітнього процесу школи на розвиток демократичних громадянських компетентностей; підтримка процесів розвитку автономії школи та вчителя у 	<ul style="list-style-type: none"> адміністрація та вчителі закладів загальної середньої освіти; учні закладів загальної середньої освіти та їхні батьки; представники місцевих громад та місцевої влади 	<p>Дух Л.І.</p>

№ з/п	Назва програми, проекту	Засновники	Терміни реалізації	Мета	Завдання	Учасники	Відповідальні
					питаннях самостійного визначення напрямів розвитку та формування змісту навчальних програм		
<p>Результати реалізації</p> <ul style="list-style-type: none"> У Програмі «Демократична школа» беруть участь 4 заклади освіти області: Харківська загальноосвітня школа I – III ступенів № 59 Харківської міської ради Харківської області (I етап реалізації проекту), Близнюківська загальноосвітня школа I – III ступенів Близнюківської районної ради Харківської області, Чугуївська загальноосвітня школа I – III ступенів № 8 Чугуївської міської ради Харківської області, КЗ «Мереф'янський медичний ліцей» Мереф'янської міської ради Харківської області (II етап реалізації проекту). Педагогічним колективом Харківської ЗОШ I-III ступенів № 59 для демократичної трансформації були обрані два напрямки: формування демократичного середовища в школі та впровадження ідей ОДГ\ОПЛ в освітній процес (упровадження громадянознавчих курсів за вибором у 5 – 11-х класах та інтеграція громадянознавчих питань у різні навальні предмети). Протягом 2016 – 2017 рр. здійснено моніторинг змін і трансформації щодо обраних школою напрямів (проведені навчальні та корекційні семінари, тренінги, консультації для педагогічного колективу школи). Відпрацьовано підходи щодо використання в освітньому процесі навчально-методичних посібників з ОДГ\ОПЛ Ради Європи. Близнюківською загальноосвітньою школою I – III ступенів Близнюківської районної ради, Чугуївською загальноосвітньою школою I – III ступенів № 8 Чугуївської міської ради, КЗ «Мереф'янський медичний ліцей» Мереф'янської міської ради Харківської області розроблено плани дій на період реалізації проекту. 							
9.	Міжнародний проект Європейського Союзу «Вчимося жити разом» (компонент «Навчання на основі життєвих навичок»)	Міжнародний Дитячий фонд «UNICEF», Міністерство освіти і науки України, ГО «Здоров'я через освіту»	2016 – 2018	<ul style="list-style-type: none"> забезпечення формування у дітей та підлітків, які найбільше постраждали в результаті конфлікту в Україні, життєвих навичок, необхідних для мирного життя у приймаючих громадах та громадах у місцях 	<ul style="list-style-type: none"> розвиток психосоціальних компетентностей, необхідних дітям та підліткам для подолання наслідків пережитого стресу та полегшення адаптації до нових умов життя; навчання ключовим життєвим навичкам педагогів через навчальні тренінги та учнів через уроки предмета «Основи здоров'я» та виховні години у закладах 	<ul style="list-style-type: none"> учителі початкових класів, предмета «Основи здоров'я», класні керівники старших класів закладів загальної середньої освіти; учні закладів загальної середньої освіти 	Гніда Т.Б. Берзіня О.О. Капустіна Н.О.

№ з/п	Назва програми, проекту	Засновники	Терміни реалізації	Мета	Завдання	Учасники	Відповідальні
				колишнього проживання	загальної середньої освіти; <ul style="list-style-type: none"> • надання фахової та методичної підтримки педагогічним працівникам; • проведення моніторингу процесу та оцінювання результатів впровадження проекту 		

Результати реалізації

- Проект «Вчимося жити разом» реалізується у 33 районах, містах і громадах області (Балаклійський (34 навчальні заклади), Барвінківський (6), Близнюківський (5), Богодухівський (4), Борівський (4), Валківський (6), Великобурлуцький (1), Зміївський (9), Золочівський (4), Ізюмський (8), Кегичівський (8), Краснокутський (14), Куп'янський (3), Первомайський (3), Харківський (14) райони області, м. Куп'янськ (5), м. Лозова (3), м. Люботин (3), м. Первомайський (3), м. Чугуїв (7), Мереш'янська (8), Роганська (3), Старосалтівська (6), Чкаловська (1) територіальні громади, Індустріальний (4), Київський (6), Московський (10), Немишлянський (3), Новобаварський (3), Основ'янський (2), Слобідський (8), Холодногірський (6), Шевченківський (10) райони м. Харкова. Спеціальні навчальні заклади (5). Усього 219 закладів освіти.

- У 2016 – 2017 роках проведено 17 навчальних тренінгів для класних керівників 10-11-х класів та учителів основ здоров'я та 6 тренінгів для учителів початкових класів з розвитку життєвих навичок (633 учасники).

- Забезпечено кількісну оцінку ефективності проекту шляхом он-лайн опитування учителів та учнів 4-11-х класів за процедурою «До» та «Після» за 42 індикаторами (632 педагогічні працівники застосовують інноваційні методи навчання у формуванні соціально-психологічних компетенцій (життєвих навичок) та 11732 учні).

- Усі заклади освіти отримали методичну літературу: «Програма з розвитку сольних навичок учнів початкової школи у курсі «Основи здоров'я», «Програма з розвитку сольних навичок учнів основної та старшої школи у курсі «Основи здоров'я», «Посібник для учителя початкової школи», «Посібник для учителя основної та старшої школи», «Практикум для учнів початкової школи», «Практикум для учнів основної та старшої школи» та флеш-носії.

- Проведено зустрічі з міжнародним консультантом проекту Європейського Союзу Крістофером Талботом (15.06.2016), прес-брифінги (09.11.2016) спільно з Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ), низку семінарів для представників місцевих органів управління освітою, директорів навчальних закладів, тренерів, координаторів, найактивніших учасників проекту – педагогів ДНЗ, ЗНЗ та учнів у форматі фокус-груп та інтерв'ю (16-17.11.2016); науково-методичну конференцію у формі вебінару за підсумками реалізації проекту «Вчимося жити разом» у Харківській області (18.01.2017, 114 учасників), інформаційно-методичний вебінар для педагогічних працівників «Особливості впровадження освітніх превентивних програм у закладах загальної середньої освіти у 2017/2018 навчальному році» (25.10.2017, 584 перегляди).

- Підсумки та перспективи реалізації проекту «Вчимося жити разом» у Харківській області презентовано на методичній студії для керівників Р(М)МО вчителів основ здоров'я «Пріоритетні завдання основної та старшої школи в контексті створення інноваційного

№ з/п	Назва програми, проекту	Засновники	Терміни реалізації	Мета	Завдання	Учасники	Відповідальні
освітнього простору Нової української школи» (22.08.2017, 48 учасників).							
<ul style="list-style-type: none"> • Навчання на онлайн-курсах із методики формування здоров'язбережної і соціальної компетентності пройшли 115 педагогів. 							
10.	Міжнародний проект з підтримки осіб, які надають допомогу внутрішньо переміщеним особам та особам, що потерпають від нестачі питної води, продуктів харчування, позбавлених житла в Україні	Некомерційна, недержавна організація охорони психічного здоров'я (Загреб, Хорватія), Німецьке товариство міжнародного співробітництва «GIZ», Міністерство освіти і науки України	2016 – 2018	<ul style="list-style-type: none"> • розвиток систем підтримки, зокрема нагляду для забезпечення стійкості результатів й інтеграції з медичними, освітніми і соціальними послугами, що надаються регулярно дітям та їхнім родинам під час військових дій та постконфліктних обставин, а також забезпечення підтримки осіб, що працюють з людьми, що потерпають від важких умов життя в Україні 	<ul style="list-style-type: none"> • підвищення професійної компетенції фахівцям, які допомагають виявляти та лікувати травму в уразливої групи населення; • запобігання професійному вигоранню працівників психологічної служби, які працюють з людьми, що потерпають від важких умов життя в Україні; • надання фахової та супервізійної підтримки працівникам психологічної служби 	<ul style="list-style-type: none"> • працівники психологічної служби; • учні закладів загальної середньої освіти 	Гніда Т.Б.
Результати реалізації							
<ul style="list-style-type: none"> • Проект з підтримки громад, які приймають внутрішньо переміщених осіб, реалізується у 14 районах, містах і громадах області (Балаклійський (1 навчальний заклад), Великобурлуцький (2), Дергачівський (1), Зміївський (2), Ізюмський (1) райони області, м. Ізюм (1), м. Лозова (2), м. Первомайський (2), Чкаловська територіальна громада (1), Київський (2), Московський (4), Слобідський (1), Шевченківський (3) райони м. Харкова та Комунальному закладі «Спеціальна загальноосвітня школа-інтернат І-ІІ ступенів № 55 							

№ з/п	Назва програми, проекту	Засновники	Терміни реалізації	Мета	Завдання	Учасники	Відповідальні
<p>Харківської обласної ради». Усього 24 заклади освіти.</p> <ul style="list-style-type: none"> У 2016/2017 навчальному році проведено 4 навчальні модулі «Розвиток потенціалу для надання психосоціальної підтримки: навчання, підготовка тренерів та супервізія» (жовтень, листопад 2016 р., січень, березень 2017 р.) для працівників психологічної служби з реалізації проекту з підтримки органів місцевого самоврядування та громадських організацій, що працюють із внутрішньо переміщеними особами та іншими групами населення, які перебувають у складному соціально-психологічному становищі (охоплено 30 осіб – практичних психологів, соціальних педагогів, методистів). Проведено 8 супервізій для трьох підгруп учасників (19.12.2016 – 13.09.2017), заключний тренінг «Розвиток потенціалу для надання психосоціальної підтримки: навчання, підготовка тренерів та супервізія» для практичних психологів і соціальних педагогів (09.10.2017), усі учасники отримали сертифікати. На другому етапі реалізації проекту для супервізорів для учасників, які успішно завершили попередній тренінг для тренерів, розпочато цикл занять «Зміцнення кваліфікаційних здібностей щодо надання психосоціальної підтримки внутрішньо переміщеним особам і приймаючим громадам» (07.11.2017 – 11.10.2018). Усі учасники проекту отримали методичні матеріали для роботи. Методична і супервізійна підтримка учасників також здійснюється через онлайн сервіси. 							
11.	Міжнародний проект «Попередження гендерно зумовленого насильства, торгівлі людьми та порушення прав людини»	Міжнародна організація з міграції в Україні, Громадська організація «Ла Страда-Україна» за підтримки донорської організації «Хліб для Світу»	2017	<ul style="list-style-type: none"> забезпечення надання ефективної та цільової психосоціальної підтримки з метою попередження гендерно зумовленого насильства, торгівлі людьми та порушення прав людини 	<ul style="list-style-type: none"> підвищення обізнаності дітей, підлітків щодо прав людини та наслідків гендерно зумовленого насильства; надання методичної підтримки працівникам психологічної служби, педагогам; поліпшення психологічної стійкості дітей та підлітків, які постраждали в результаті різних форм насильства чи торгівлі людьми 	<ul style="list-style-type: none"> працівники психологічної служби; педагогічні працівники та учні закладів загальної середньої освіти 	Гніда Т.Б. Разводова Т.О.
Результати реалізації <ul style="list-style-type: none"> Проект «Попередження гендерно зумовленого насильства, торгівлі людьми та порушення прав людини» реалізується у 11 районах, містах області: Дергачівському (2 навчальні заклади), Зміївському (3), Золочівському (3), Красноградському (12), Чугуївському (2), Харківському (10) районах області, м. Куп'янську (7), м. Люботині (5), м. Чугуєві (7), Індустріальному (2), Шевченківському (3) районах м. Харкова. Усього 56 закладів освіти. 							

№ з/п	Назва програми, проекту	Засновники	Терміни реалізації	Мета	Завдання	Учасники	Відповідальні
<ul style="list-style-type: none"> У 2016/2017 навчальному році проведено 14 інформаційних та тренінгових заходів з питань попередження гендерно зумовленого насильства, торгівлі людьми та порушення прав людини, 8 тематичних Кіл за темою «Підвищуємо мотивацію до навчання» та «Образи життя», 4 медіаційні зустрічі з метою вирішення конфліктних ситуацій мирним шляхом (охоплено 336 осіб). Педагогічні працівники отримали знання та практичні навички зі створення довірливого та безконфліктного учнівського середовища, виявлення ознак психічного та фізичного насилля у дітей. У рамках проекту здійснено тестування із відповідною сертифікацією методистів з психологічної служби (42 особи). Понад 480 дітей та їхніх батьків отримали психологічну допомогу у формі індивідуального та групового консультування. Учні Куп'янської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 6 Куп'янської міської ради взяли участь у конкурсі соціальних проектів «Відновлення мого місця проживання». Усі заклади освіти області отримали навчальні фільми: «Станція призначення – життя» (9-й клас), «Небезпечна гра» (11-й клас), «Дві маленькі дівчинки» та методичні рекомендації до них; ігри для учнів «Рожеві окуляри», «Галопом по Європам». 							
12.	Міжнародний проект «Неінфекційні захворювання: профілактика та зміцнення здоров'я в Україні» (освітній компонент Національного плану дій щодо неінфекційних захворювань та Європейської стратегії «Здоров'я – 2020: основи Європейської політики в підтримку дій держави і суспільства в інтересах здоров'я і благополуччя»)	Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ), Міністерство освіти і науки України, Міністерство охорони здоров'я України, Благодійний фонд «Здоров'я жінки і планування сім'ї» за підтримки Швейцарської Агенції розвитку та співробітництва	2015 – 2020	<ul style="list-style-type: none"> розробка, апробація та впровадження в пілотних закладах освіти ефективної системи зміцнення здоров'я та сприятливого для здоров'я шкільного середовища за участі вчителів, медичних працівників, учнів, батьків, представників громади 	<ul style="list-style-type: none"> укріплення міжгалузевого партнерства між сферами охорони здоров'я та освіти; зміцнення профілактики неінфекційних захворювань на медичному та соціальному рівнях; зменшення впливу поведінкових факторів ризику на захворюваність та смертність від неінфекційних захворювань; посилення спостереження, моніторингу та оцінки розповсюдження неінфекційних захворювань 	<ul style="list-style-type: none"> педагогічні працівники та учні закладів загальної середньої освіти; медичні працівники; батьківська громадськість 	Волкова І.В.

№ з/п	Назва програми, проекту	Засновники	Терміни реалізації	Мета	Завдання	Учасники	Відповідальні
<p>Результати реалізації</p> <ul style="list-style-type: none"> Освітній компонент проекту «Неінфекційні захворювання: профілактика та зміцнення здоров'я в Україні» реалізується у 3 пілотних закладах освіти: Красноградському багатопрофільному ліцеї Красноградської районної державної адміністрації, Лозівському навчально-виховному комплексі № 10 «загальноосвітній навчальний заклад – дошкільний навчальний заклад» Лозівської міської ради, Харківській гімназії № 152 Харківської міської ради Харківської області. У 2016-2017 роках проведено адвокацію проекту шляхом інтеграції питань профілактики неінфекційних захворювань, куріння, вживання наркотиків, забезпечення здорового харчування та фізичної активності до змісту лекції «Формування здоров'ябережувальної компетентності учителів і учнів в умовах закладу загальної середньої освіти» курсів підвищення кваліфікації КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти». Охоплено близько 3400 педагогічних працівників. Проведено презентаційний міжсекторальний круглий стіл «Реалізація освітнього компоненту проекту «Профілактика неінфекційних захворювань (НІЗ) серед учнівської молоді» в Харківській області» (05.01.2017, м. Харків, 24 учасники) за участі представників закладів охорони здоров'я, батьківської громади та учнівського самоврядування. Команди пілотних закладів освіти, у тому числі представники батьківської громади, пройшли навчання на тренінгу «Як посилити потенціал школи для збереження здоров'я учнів» (04 – 05.04.2017, м. Полтава, 35 учасників), педагоги пілотних закладів освіти – на тренінгу «Репродуктивне здоров'я та відповідальна поведінка учнівської молоді» (20 – 22.10.2017, м. Київ), медичні сестри – на тренінгу з попередження неінфекційних захворювань (04-06.12.2017, м. Київ). Пілотними закладами освіти розроблено Плани дій з корекції діяльності за результатами базової оцінки здоров'язбережувального середовища за методологією «Індекс здоров'я школи». Спільно із закладами охорони здоров'я скореговано питання профілактики шкідливих звичок, подолання гіподинамії в умовах закладу освіти, роботи з батьками із зазначених питань. У рамках проекту представниками ВООЗ здійснено базову оцінку здоров'язбережувального середовища за методологією «Індекс здоров'я школи» (січень 2017 року, 45 респондентів). Реалізацію освітнього компоненту проекту в Харківській області презентовано на підсумковій річній конференції (29 – 30.06.2017, м. Київ). 							
13.	Міжнародний проект «Посилення соціальної згуртованості та інтеграції внутрішньо переміщених осіб у Східній Україні» Програма «Спорт заради розвитку»	Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ) в Україні, Міністерство освіти і науки України	2016 – 2020	<ul style="list-style-type: none"> реалізація програми партнерства у шкільному спорті та фізичній культурі з метою досягнення соціальних і поведінкових змін 	<ul style="list-style-type: none"> адвокація, розвиток і впровадження програми «Спорту заради розвитку» в закладах загальної середньої освіти України; поширення закладами освіти інформації з проблем виникнення булінгу (насильства) та особливостей його профілактики як 	<ul style="list-style-type: none"> учителі фізичної культури та учні закладів загальної середньої освіти 	Волкова І.В.

№ з/п	Назва програми, проекту	Засновники	Терміни реалізації	Мета	Завдання	Учасники	Відповідальні
					<p>поведінкового феномену в шкільному середовищі;</p> <ul style="list-style-type: none"> • навчання учителів фізичної культури з питань інтеграції програми «Спорт заради розвитку» в освітній процес закладів загальної середньої освіти 		
<p>Результати реалізації</p> <ul style="list-style-type: none"> • Програма «Спорт заради розвитку» реалізується у 33-х районах (містах, ОТГ) Харківської області: Балаклійському (3 навчальних заклади), Близнюківському (1), Богодухівському (1), Борівському (2), Валківському (2), Вовчанському (1), Дергачівському (2), Зачепилівському (1), Зміївському (2), Ізюмському (2), Коломацькому (1), Красноградському (1), Краснокутському (2), Куп'янському (2), Первомайському (2), Харківському (2), Чугуївському (2), Шевченківському (1) районах, м. Ізюмі (3), м. Куп'янську (3), м. Лозовій (3), м. Первомайському (2), м. Чугуєві (2), Мерэф'янській ОТГ (1), Індустріальному (2), Київському (2), Московському (4), Немишлянському (2), Новобаварському (1), Основ'янському (2), Слобідському (4), Холодногірському (2), Шевченківському (2) районах м. Харкова. Усього 64 заклади світи. • У 2016/2017 навчальному році педагоги Харківської області пройшли навчання на тренінгу для національних тренерів з питань розвитку партнерства в спорті заради соціальних змін і отримали Сертифікати Дитячого Фонду ООН (ЮНІСЕФ) (12-14.09.2016, 4 учасники). • Сформовано та підготовлено команду сертифікованих регіональних тренерів (учителів фізичної культури та заступників директорів із виховної роботи закладів загальної середньої освіти) щодо реалізації програми «Спорт для розвитку» (30.03 – 12.04.2017, 128 учасників). • Здійснено адвокацію програми під час Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Застосування технологій бенчмаркінгу в організації навчального процесу в системі післядипломної педагогічної освіти». • У межах Міжнародного проекту «Посилення соціальної згуртованості та інтеграції внутрішньо переміщених осіб у Східній Україні» заклади освіти області отримали спортивний інвентар та обладнання на загальну суму 6 446 840 грн. 							
14.	<p>Всеукраїнський проект із міжнародною підтримкою «Відкриті уроки футболу» та «Грай на виїзді, грай скрізь»</p>	<p>Федерація футболу України за підтримки Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit</p>	2013 – 2020	<p>поліпшення мирного співіснування, соціальної інтеграції, рівності та згуртованості шляхом забезпечення</p>	<ul style="list-style-type: none"> • підвищення стресостійкості дітей, підлітків та їхніх родин; • створення регіональної мережі проектів, які надають підтримку дітям-переселенцям; • нарощування 	<ul style="list-style-type: none"> • педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти та тренери ДЮСШ; • учні закладів загальної середньої освіти та ДЮСШ 	Волкова І.В.

№ з/п	Назва програми, проекту	Засновники	Терміни реалізації	Мета	Завдання	Учасники	Відповідальні
		it (GIZ) GmbH та Уряду Федеративної Республіки Німеччини		проведення всередині спільноти заходів для дітей-переселенців, молоді та місцевих зацікавлених сторін з Донецького, Харківського Дніпропетровського та Запорізького і сільських околиць регіонів, які постраждали в результаті конфлікту в Україні	потенціалу лідерів – волонтерів, тренерів та асистентів тренерів, використання футболу в суспільстві як засобу для стимулювання мирного співіснування, соціальної інтеграції та згуртованості дітей-переселенців і місцевих жителів; <ul style="list-style-type: none"> • надання фахової підтримки волонтерам, тренерам та асистентам тренерів – учителям фізичної культури та тренерам ДЮСШ області 		

Результати реалізації

- Проекти «Відкриті уроки футболу» та «Грай на виїзді, грай скрізь» реалізується у 11 районах, містах і ОТГ області: Балаклійському (1 навчальний заклад), Барвінківському (1), Дергачівському (10), Харківському (9) районах області, м. Куп'янську (1), м. Чугуєві (1), Мереф'янській ОТГ (3), Московському (2), Холодногірському (1) Новобаварському (1), Шевченківському (3) районах м. Харкова. Усього 33 заклади освіти.
- У 2016/2017 навчальному році проведено 4 навчальні семінари для волонтерів проекту, 7 фестивалів «Відкриті уроки футболу» (охоплено 1344 учні). Педагогічні працівники – учасники проекту отримали відповідні сертифікати.
- Проведено зустрічі учнів, учителів і тренерів з організаторами проекту: Кетрін Готфредсен (Данія), директором Асоціації кроскультурних проектів Андерсом Левинсоном (Данія) та Девідом Фюхтйохансом (Німеччина); головним тренером національної збірної команди України Андрієм Шевченко, капітаном збірної команди України Олександром Кучером, кращим бомбардиром молодіжного Чемпіонату світу – 2015 Віктором Коваленком, директором Департаменту з організаційної та кадрової роботи ФФУ та Всеукраїнським координатором проекту «Відкриті уроки футболу» Євгеном Столітенком, першим віце-президентом Асоціації аматорського футболу України Олександром Каденком.
- У вересні 2017 року в м. Мерефа на стадіоні «Авангард» відбувся обласний фестиваль «Відкриті уроки футболу», у якому взяли участь понад 220 школярів.
- У рамках проектів заклади загальної середньої освіти області безкоштовно отримали спортивну форму для учнів і спортивний інвентар.